

Justis og Beredskapsdepartementet

Oslo, 8 februar 2016

SOS-barnebyers høringsuttalelse om endringer i utlendingslovgivningen (innstramminger II)

Vi viser til høringsnotatet om innstramminger i utlendingsloven, og vil med dette gi våre kommentarer knyttet til forslaget om midlertidige oppholdstillatelser for enslige mindreårige asylsøkere.

SOS-barnebyer har mer enn seksti års erfaring med ulike former for barneomsorg, og i flere europeiske land har vi i en årrekke arbeidet med å ivareta både enslige mindreårige asylsøkere og andre barn som av ulike årsaker står uten voksne omsorgspersoner. På bakgrunn av våre erfaringer, stiller vi oss sterkt kritiske til departementets forslag om at enslige mindreårige asylsøkere skal få midlertidige tillatelser som skal vurderes på nytt når de fyller 18 år. De midlertidige tillatelsene vil sette barna i en situasjon med langvarig utrygghet og uforutsigbarhet.

Barnets beste – behov for beskyttelse

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3 (1) og Grunnloven § 104. Fra et barnefaglig ståsted slik vi ser det, er det ikke til barnets beste å leve i usikkerhet og uforutsigbarhet. Barnets beste må være overordnet innvandringsregulerende hensyn.

Barna trenger forutsigbarhet og stabilitet, ikke midlertidighet.

Enslige mindreårige asylsøkere er en særlig sårbar gruppe barn. Barn som kommer alene for å søke asyl i Norge har hatt mange ulike erfaringer, både fra hjemlandet og under reisen. Felles for dem alle er at de har opplevd store belastninger, fra sterke traumatiske opplevelser til stress og usikkerhet om sin situasjon og fremtiden.

Et trygt hjem for alle barn

SOS
BARNEBYER
NORGE

Barn som har opplevd krigserfaringer, dødsfall og drap på nært hold, får både akutte krisereaksjoner og senreaksjoner. Når de kommer til Norge er ofte de akutte krisereaksjonene over men det er senreaksjonene som plager dem. Disse reaksjonene karakteriseres blant annet ved opplevelse av kaos, sterke emosjonelle reaksjoner i form av sinne og angst, sterk uro, nedsatt konsentrasjonsevne, hukommelsesproblemer og skyldfølelse. Mange av barna har opplevd angst og stress knyttet til usikkerhet om egen livssituasjon, angst for å dø eller bli skadet, angst for foreldrenes sikkerhet, angst for å sulte osv.

For å lege disse plagene trengs stabilitet og sikkerhet for egen fremtid, men også omsorg og varig støtte i en trygg base. Vi vet fra barnefaglig ekspertise at mye av skaden kan rettes opp dersom barna kommer i et stabilt omsorgsmiljø. Dersom det motsatte skjer, og barnet opplever ungdomsår preget av usikkerhet og uforutsigbarhet, kan disse skadene prege barnet resten av livet.

Tilhørighet

Midlertidige oppholdstillatelser vil vanskeliggjøre muligheten for en god rehabilitering, og for å lykkes med integrering og skolegang. Midlertidige tillatelser vil føre til at barnas første år i Norge vil være preget av usikkerhet og bekymringer for framtiden. Vi mener derfor at forslaget – som er ment å ha en innstrammende effekt på den norske innvandringspolitikken – også fører til at integreringspolitikken blir satt tilbake.

SOS-barnebyer vet av erfaring at norske kommuner allerede vegrer seg for å bosette de yngste barna. Vi ser med stor bekymring på at midlertidige tillatelser ytterligere vil bety at barna blir boende altfor lenge på mottak/institusjon, og at de ikke får en tilhørighet i samfunnet.

På bakgrunn av disse innvendingene ber vi om at forslaget om midlertidig oppholdstillatelse til enslige mindreårige asylsøkere avvises, og står gjerne til disposisjon dersom det er behov for ytterlige avklaringer.

Med vennlig hilsen

Sissel Aarak

Leder, nasjonale programmer
SOS-barnebyer Norge

Et trygt hjem for alle barn